

Retouradres : Postbus 78, 2600 ME Delft

Adviesraad Sociaal Domein Delft
Postbus 440
2600 AK Delft

VERZONDEN - 8 NOV. 2017

Datum
31-10-2017
Ons kenmerk
3147345
Uw brief van
21-09-2017
Uw kenmerk

Advies Kadernota ISD III Basis 2017-2030 | Sterke basis van een sociale stad

Bijlage

Geachte leden van de ASD,

Met belangstelling hebben wij kennisgenomen van uw reactie op onze adviesaanvraag voor de Kadernota ISD III Basis. Wij zijn verheugd dat u zich als adviesraad in de hoofdlijnen van de nota kan vinden. Wel spreekt u uw zorgen uit dat het op de verdere uitwerking aankomt. Daarom heeft u op de grote lijnen en per hoofdstuk kanttekeningen en suggesties in uw advies verwerkt. Hierbij ontvangt u de reactie van het college daarop.

De grote lijnen

Deze derde kadernota voor het sociale domein 'Sterke basis voor een sociale stad' geeft op hoofdlijnen richting aan wat gemeente, inwoners en partners de komende jaren gaan doen om de basis te versterken voor alle inwoners en specifiek voor mensen die ondersteuning nodig hebben. De genoemde voorbeelden staan daarbij voor de richting die we als Delft met elkaar willen opgaan.

De nota vervangt eerdere afzonderlijke nota's, zodat we op die manier versnippering tegengaan en de beweging maken naar meer sturing op maatschappelijke opgaven. Dat dit in de komende uitvoeringsnota's om een duidelijke en herkenbare plek vraagt voor de samenhang met de trends en de verbindingen tussen de verschillende beleidsterreinen, zijn wij nadrukkelijk met u eens.

U geeft aan dat de focus 2017-2030 van deze nota lang is en de onderwerpen in de versterkingsagenda's meestal algemeen zijn gesteld. Graag ziet u dat wij de ambities, prioriteiten, beleidsvoornemens en ijkmomenten volgend uit de Kadernota Basis nader uitwerken. U vraagt daarbij specifiek aandacht voor de rol van het onderwijs.

Om de lange-termijnambities richting het streefbeeld te realiseren werken wij met een versterkingsagenda van twee jaar. Op basis van monitoring en (nieuwe) ontwikkelingen maken we volgende stappen. De nadere uitwerking en prioritering hiervan doen wij niet alleen, maar samen met onze partners die verantwoordelijkheid (willen) dragen om de sterke basis van Delft als sociale stad mede vorm te geven. Ieder gericht op het gezamenlijk belang

Datum
31-10-2017
Oms kenmerk
3147345

van een aantrekkelijke stad, vanuit zijn eigen rol en verantwoordelijkheid.. De resultaten van de monitoring en de nieuwe versterkingsagenda voor de volgende 2 jaar worden vanzelfsprekend steeds voorgelegd aan het college en ter kennisname gebracht aan de raad. In verschillende vervolgdOCUMENTEN, zoals bijvoorbeeld de sportvisie en onderwijsvisie, wordt een vertaling gemaakt naar concrete doelen voor de eerstkomende jaren.

Het opstellen van een onderwijsvisie en aansluitend een strategische onderwijsagenda gebeurt in samenspraak met het basis- en voortgezet onderwijs. Als eerste mijlpaal streven we ernaar dat de gedeelde uitgangspunten klaar zijn voor de verkiezingen in 2018. De vaststelling van de onderwijsvisie en de strategische agenda vindt plaats via de gebruikelijke procedure, waarbij wij ook u als adviesraad actief zullen betrekken.

De monitoring van de ambities in de Kadernota Basis maken deel uit van de Monitor Sociaal Domein. Hierin meten we onderliggende indicatoren (output) die gezamenlijk de kracht van de basis meten. En een beeld geven hoe Delft ervoor staat als sterke samenleving. Op basis van tweejaarlijkse evaluatie bepalen we de volgende stappen of herijken we zaken waar nodig. De effectiviteit van ingezet preventiebeleid maakt hier onderdeel vanuit. Al vergt inzet op preventie vaak een langere adem.

Voorzijn, preventie en vroeg signalering zijn belangrijk om erger te voorkomen. Daar waar burgers tijdelijk of langdurig niet in staat zijn op een aanvaardbaar niveau te participeren of tussen wal en schip (dreigen te) vallen, pakt de gemeente haar taak en verantwoordelijkheid op door maatwerk en vangnet te bieden (Kadernota ISD, deel I en deel II). U adviseert niet alles via Toegang te laten verlopen, maar ook te onderzoeken welke rol professionele organisaties en partners actief in de basis kunnen invullen bij het bieden van extra ondersteuning aan burgers die dat nodig hebben. We doen dit bijvoorbeeld door de vrij-toegankelijke ondersteuning - waar geen indicatie voor nodig is - bij verschillende netwerkpartners van Delft voor Elkaar te beleggen.

In de afgelopen jaren bezuinigde de gemeente fors op de basisvoorzieningen. U adviseert het college aan te geven op welke terreinen zij haar verantwoordelijkheid pakt nu het financiële dieptepunt is gepasseerd. De beweging die deze kadernota schetst, gaat uit van het vergroten van de rol van de basis in het sociaal domein. De focus ligt daarbij op die basisvoorzieningen waar de gemeente wettelijk, financieel en/of inhoudelijk verantwoordelijk voor is. Dit vereist voor de korte termijn extra investeringen. Zo investeren we in maatschappelijke voorzieningen via de investeringsagenda sport, onderwijshuisvesting en door verdere kwaliteitsverbetering van welzijnsaccommodaties (Versterkingsagenda 2018-2020). We zoeken naar verbinding met het brede investeringsprogramma dat Delft heeft opgesteld in de gemeentelijke kadernota 2017 'Delft in Balans. De basis op orde, investeren in de toekomst'. De gemeente is co-financier van innovatieprojecten die gericht zijn op het versterken van de basis (Uitvoeringsagenda Sociaal Domein). Ook ontvangen we de komende 4 jaar extra middelen van het Rijk om invulling te geven aan een duurzaam programma gericht op preventieve gezondheidszorg in aandachtsbuurten. We streven ernaar de ambities van

de kadernota Basis te realiseren door bestaande middelen efficiënter in te zetten, maar waar nodig zorgen we voor versterking met extra middelen.

Kanttekeningen per hoofdstuk

U vraagt ons per hoofdstuk concreet oog te hebben voor de onderdelen waar u kanttekeningen, aandachts- en zorgpunten bij plaatst. Hieronder gaan wij -zoveel mogelijk geclusterd - in op uw advies.

Inleiding

De basis in de stad bestaat uit alle activiteiten en voorzieningen op het gebied van onderwijs, cultuur, welzijn, wonen, sport en bewegen, veiligheid (binnen en buitenshuis), gezondheid, informatie en advies en leefbaarheid. U geeft hierbij aan het onderwerp 'werk' te missen. Het college onderschrijft het belang van werk. Werk zorgt voor welbevinden en mee kunnen doen waardoor mensen meer kunnen incasseren. Redenerend vanuit de basistaken waarvoor de gemeente (en dus niet de markt en rijksoverheid) verantwoordelijk is, maakt 'werk' geen onderdeel uit van de basisvoorzieningen. De basis gaat om het geheel van activiteiten en voorzieningen waarin partijen (o.a. werkgevers) een sociale infrastructuur vormen. Vanuit die insteek stimuleren en faciliteren wij netwerkvorming en samenwerking tussen lokale partners in werk, banenafspraken, MVO en SROI. Informatie en advies over toeleiding naar werk moet op orde zijn.

U heeft uw vraagtekens of de ambities van de gemeente ook die van de inwoners in de stad zijn. De ambities van de Kadernota Basis hangen samen met de trends, waarvoor intensief met partners, raadsleden en een aantal actieve burgers (vrijwilligers uit Buitenhof, Groen Kracht, mantelzorgers, etc.) is gesproken. Deze trends staan niet op zichzelf, maar komen ook terug in de gemeentelijke programmabegroting en financiële kadernota waarbij de gehele inspraakprocedure is doorlopen. Deze kadernota biedt ruimte voor gezamenlijke invulling door partners en inwoners van de stad, het is een uitnodiging aan iedereen om aan de ambities van een sterke basis mee te werken.

Hoe staat Delft ervoor als aantrekkelijke en sociale stad?

U geeft aan dat een deel van de inwoners vervoer, huisarts en levensmiddelenwinkel in hun eigen wijk ontbeert. Kijkend naar de gehele stad is er een goede spreiding van voorzieningen. Voorzieningen zijn wellicht niet in iedere buurt, zoals Delftzicht, beschikbaar, maar wel in de nabijheid. Zo kent Delft een goede spreiding van huisartsen en wonen inwoners gemiddeld 0,4 tot 1 kilometer van hun huisarts. Ook het aantal huisartsen(praktijken) is goed met 16,1 in Delft versus bijvoorbeeld 9,5 in Zoetermeer en 4,8 in Westland. De gemiddelde afstand tot de dichtstbijzijnde supermarkt is in Delft 0,5 km¹. Het klopt dat niet in iedere buurt openbaar vervoer beschikbaar is. Als inwoners echter zelf niet in staat zijn naar voorzieningen toe te gaan, kunnen zij gebruik maken van de regiotaxi. Deze haalt inwoners thuis op en brengt hen ook weer terug. Hetzelfde geldt voor de particuliere vervoersdienst van Participe. Daarnaast hebben we geparticipeerd in een pilot 'Woonzorgwijzer' geïnitieerd door de provincie Zuid-Holland en uitgevoerd door Platform31 samen met RIGO². De provincie zal deze pilot de komende tijd in andere steden gaan uitrollen. We zullen deze ontwikkeling volgen en bekijken wat

¹ Bron: Centraal Bureau Statistiek (CBS).

² <https://www.platform31.nl/nieuws/analyses-met-de-woonzorgwijzer>

Delft hiermee in de praktijk kan om op wijkniveau beter inzicht in de woonomgeving te krijgen en te geven.

U merkt op dat de 'veranderende relatie tussen burger en overheid' van bovenaf is opgelegd en een deel van de burgers nog niet of wellicht nooit in staat is hier adequaat mee om te gaan. De 'herijkte' Sociale Visie Delft 2018- 2022 is het vertrekpunt voor de versterking van de basis in Delft. Centraal staat de leefwereld van inwoners van Delft en ieders gezamenlijke en eigen kracht. Als overheid zien wij steeds meer dat inwoners goede ideeën hebben en die ruimte zelf willen en kunnen pakken. We staan meer en meer open om zaken mogelijk te maken. De uitvoeringsagenda Sociaal Domein is hiervan een sprekend voorbeeld. Maar zowel de mensen als de wereld zijn niet maakbaar: we moeten accepteren dat inwoners in kwetsbare situaties kunnen komen. We hebben de opgave om deze mensen te ondersteunen, verder te brengen en niet los te laten. Waarbij we ons realiseren dat een structurele verbetering niet altijd mogelijk is. Voor die mensen kunnen en blijven we maatwerk- en/of vangnetoplossingen bieden.

U vraagt ons te onderzoeken hoe en waar aan de inkomensongelijkheid in de Delftse samenleving tegenwicht gegeven kan worden. Allereerst willen wij graag opmerken dat inkomenspolitiek een rijksverantwoordelijkheid is, die de gemeente niet mag voeren. Via de bijzondere bijstand proberen wij wel zoveel mogelijk kwetsbare burgers te ondersteunen. Zo benadert de gemeente momenteel actief een groep burgers die in aanmerking komt voor een individuele inkomensvoetstuk, maar hier geen beroep op heeft gedaan.³ In zijn algemeenheid zetten we vanuit de basis in op onderzoek naar de belemmeringen die er zijn om de beweging naar preventie te maken, om waar mogelijk die belemmeringen te verminderen of weg te nemen. Financiële belemmeringen vormen daar nadrukkelijk een onderdeel van.

Thema Vitaal en Veerkracht

Bij 'Kan beter' adviseert u ons mogelijkheden voor (beschut) werk voor mensen met een beperking op te nemen. Wij wijzen u graag op de Kadernota's ISD deel I en deel II voor de uitgangspunten rondom inzet van deze maatwerkvoorzieningen. Overigens is beschut werk dit jaar pas wettelijk verplicht gesteld. De gemeente Delft heeft in 2015 al de keuze gemaakt beschut werk als instrument in te zetten en is volop bezig daar uitvoering aan te geven.

U vraagt aandacht voor bewoners die niet in staat zijn om met E-Health voorzieningen om te gaan en wijst er op dat voor laaggeletterden en mensen die analfabeet zijn, of niet leerbaar, de digitale wereld veelal een brug te ver is. DEHA Delft werkt samen met o.a. het Seniorweb om mensen e-health vaardigheden aan te leren. Wij wijzen u verder op hoofdstuk 3 van de Kadernota Basis, waarin wij aangeven dat informatie en advies over de voorzieningen en activiteiten in de basis op orde moeten zijn. Voor een groot deel van de Delftenaren, die zelf in staat zijn om ondersteuning te vinden, is digitale informatie beschikbaar. Inwoners die *niet* op eigen kracht de nodige ondersteuning vinden, kunnen rekenen op gerichte dienstverlening. Verder kan iedereen terecht bij (wijk)contactpunten voor informatie en laagdrempelig advies over allerlei onderwerpen.

³ Voor meer informatie verwijzen wij u naar de nota *Inzet extra middelen voor armoedebestrijding en de bestuurlijke reactie op uw brief d.d. 21 april 2017*.

Datum
31-10-2017
Ons kenmerk
3147345

We zetten in op ondersteuning waar nodig, vooral van ouderen met een beperkt netwerk die in een sociaal isolement dreigen te raken. U merkt terecht op dat dit ook geldt voor mensen met een beperking die zich eenzaam *voelen*. Een voorbeeld van ondersteuning voor jongeren die zich eenzaam voelen, is onder meer de koppeling van een Delftse Buur aan een jonge statushouder.

U vraagt aandacht voor de juiste balans: informele zorg is aanvullend op professionele ondersteuning. Zeker voor verpleegzorg zijn wij dit helemaal met u eens. Samenwerking tussen formele en informele ondersteuning vanuit dezelfde ambitie en doelstelling is cruciaal om een sterke basis te realiseren. Wij hebben hier aandacht voor bij de verdere uitwerking en uitvoering van deze kadernota.

U constateert dat er lang niet altijd een brug is tussen zwaardere en lichtere zorg en dat een en ander vraagt om inzet op begeleiding, aanpassing van woningen en zorg ook na tijdelijke verpleegzorg. Door samen met DSW enkele verbeterprogramma's te starten, waaronder de keten ouderenzorg, zetten we in op de verbetering van de zorg, over de wetten heen. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar de formele zorg, maar ook naar de basisvoorzieningen en informele zorg. Ook bij de voorbereidingen van de inkoop 2019 is aandacht voor de aansluiting op voorliggende voorzieningen, zodat er een goede brug komt tussen zwaardere en lichtere zorg.

Thema Aantrekkelijke wijken en buurten

Dienstverlening/re-integratieondersteuning op grond van de Participatiewet geldt voor alle Delftenaren die daar aanspraak op maken en is niet wijkgebonden. De uitgangspunten van de aanpak zijn voor iedereen gelijk. In de Buitenhof loopt wel een experiment waarbij het werkgeversservicepunt (WSP) haar dienstverlening naar burgers toebrengt in een aandachtswijk om daarmee de drempel te verlagen.

U geeft aan de ambitie *'Gezondere en leefbare sociale wijken waar mensen elkaar ontmoeten en zich ontplooiën, waar bewoners betrokken zijn bij hun woon- en leefomgeving'* te ondersteunen, maar wijst ons op de lange weg van ambitie naar realiteit. De komende maanden zetten wij de eerste stappen in de realisatie van die opgave. Met verschillende experts en maatschappelijk partners in de wijken gaan we gezamenlijk de ontwikkelingsrichting voor de gemeentelijke wijkcentra bepalen. De evaluatie van het accommodatiebeleid geeft verschillende verbeteropgaves aan: zo verschillen de wijkcentra in Delft qua profilering weinig van elkaar, terwijl de wijken qua karakter juist sterk verschillend zijn. Een betere aansluiting bij de door de bezoekers gewenste beleving, vraagt om een groter onderscheid in de sfeer, uitstraling, inrichting en programmering van de accommodaties. Hierdoor ontstaat ruimte voor nieuwe initiatieven en kunnen organisaties makkelijker verbinding zoeken met een van de wijkcentra. Een concept als 'huizen van de wijk' kunnen wij in dit ontwikkeltraject meenemen.

Met betrekking tot verkamering en Airbnb, en verwarde personen ziet u graag beleid en actie geformuleerd. Wij onderschrijven de prioriteit die deze onderwerpen vragen en wijzen u op het voorstel 'Studentenhuisvesting in

Goede Banen⁴ en de 'Nota sluitende aanpak verwarde personen Delft', waarbij u actief betrokken bent geweest bij de totstandkoming⁵.

Thema Groei en talent

Scholen zijn belangrijke partners voor de gemeente bij het thema Groei en talent. Net als u als adviesraad geven wij de komende tijd extra aandacht aan onderwijs. Dit doen wij door het opstellen van een onderwijsvisie en aansluitend een strategische onderwijsagenda samen met het basis- en voortgezet onderwijs, met daarin o.a. aandacht voor het tegengaan van tweedeling. Als de visie en de agenda helder zijn, bezien we of extra ondersteuning van het onderwijs in de middelensfeer noodzakelijk is.

Thema Meedoen

U vraagt aandacht voor de Banenafspraken en constateert (terecht) dat daar nog een uitdaging ligt voor gemeenten. Evaluatie van het Rijk geeft aan dat de marktsector in ruime mate voldoet aan de Banenafspraken sinds de invoering van de Participatiewet, maar dat de overheidssector achter blijft. De gemeente Delft wil als grote werkgever haar voorbeeldrol de komende periode op drie terreinen (verder) vormgeven via het project 'Werk maken van Talent'. Het vervullen van de baanafspraken maakt daar nadrukkelijk onderdeel van uit (opstellen Plan van Aanpak, nauw betrekken van de job-carvingsfaciliteit van Werkse! bij de uitvoering etc).

Steeds meer chronisch zieken zoeken hun weg en informatie via internet. In plaats van of naast het versterken van lokale verenigingen, adviseert u het breder aanbieden van de cursus van Delft voor Elkaar (DvE) over hoe je als chronisch zieke en als partner van, omgaat met de ziekte. Wij zullen uw positieve signaal over deze cursus aan DvE doorgeven.

U vraagt aandacht voor de armoedeval van bijstandsgerechtigden die uitstromen naar regulier werk, door het wegvallen van toeslagen en voorzieningen als de Delftpas of een aanvullende verzekeringsmogelijkheid. Delftenaren met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum komen in aanmerking voor de diverse regelingen rondom armoedebestrijding. Voor de aanvullende collectieve ziektekostenverzekering geldt een inkomensgrens tot 130% van het sociaal minimum. Bij een hoger inkomen kan men een beroep doen op de regelingen, maar houden we rekening met de aanwezige draagkracht binnen het inkomen⁶.

De nota spreekt over 'maatschappelijk verantwoord verenigen'. U vindt het zorgelijk dat de gemeente ervan uitgaat dat sportverenigingen steeds meer maatschappelijke taken op zich nemen. De manier waarop Delft sport en bewegen inzet om maatschappelijke effecten te realiseren en de samenwerking hierin met partners, wordt momenteel gezamenlijk uitgewerkt in een Visie Sport en Bewegen. Daarbij wordt aangesloten op de inzet die de afgelopen 10 jaar al heeft plaatsgevonden op dit gebied, waarbij de gemeente het maatschappelijk verantwoord verenigen stimuleert middels subsidie aan MVV Nederland die daarvoor sportverenigingen begeleidt in het ontwikkelen van een visie en activiteiten op dit gebied. Daarnaast stimuleert en faciliteert de gemeente relevante activiteiten als: het faciliteren van het netwerk maatschappelijke initiatieven, medeorganisator

⁴ Dit voorstel is op dinsdag 3 oktober 2017 in de overlegvergadering van de commissie Sociaal Domein en Wonen besproken.

⁵ Zie bestuurlijke reactie op uw advies als ASD d.d. 11 januari 2017 .

⁶ Zie bestuurlijke reactie op brief over armoedebestrijding, d.d. 21 april 2017

Datum
31-10-2017
Ons kenmerk
3147345

van de Delftse Dagen (fondsen, workshops, lezingen), het verstrekken van stimuleringsubsidies, het inzetten van buurtsportcoaches, het werken aan deskundigheidsbevordering etc.

Bij de Versterkingsagenda vind u het alarmerend dat de gemeente van de dagbesteding een basisvoorziening wil maken zonder verwijzing of indicatie. De vraag naar dagbesteding neemt toe in volume en in diversiteit. Als gemeente zullen wij aansluiting blijven zoeken tussen de verschillende behoeften van inwoners en de beschikbare vormen van dagbesteding. Vrij toegankelijke dagbesteding bij diverse partnerorganisaties en via Lekker Bezig zien wij hierin als een passend, laagdrempelig aanbod voor mensen die niet in aanmerking komen voor geïndiceerde dagbesteding. Voor meer informatie over het aanbod dagbesteding verwijzen wij u naar de 'notitie dagbesteding' en onze bestuurlijke reactie op uw advies d.d. 24 mei 2017.

U adviseert het college er op toe te zien dat zij aan elke burger maatwerk biedt. En daarbij nog meer rekening te houden met de inhoud van het WRR rapport voor wat betreft de grenzen aan de zelfredzaamheid van mensen.

In de 'herijkte' Sociale Visie Delft 2018 - 2022 hebben wij, in lijn met de bevindingen van de WRR, het concept van eigen kracht, regie en zelfredzaamheid voorzien van een realistisch perspectief. Het leveren van maatwerk en passende zorg is de essentie van de transformatie. We zijn vanaf de start van de decentralisaties op allerlei niveaus samen met inwoners, zorgpartners, beleidsmakers en bestuurders aan het werk om de beweging te maken: van 'aanbod' naar 'vraag' en van 'systeem' naar 'leefwereld' waarin de inwoner, het gezin of de cliënt centraal staat. De ervaringen in Scandinavische landen leren ons dat transformeren op grote schaal energie en tijd kost. In Delft staat transformeren hoog op de agenda; we stimuleren innovaties en we hebben bewondering voor professionals en partners die lef tonen waarmee ze de zorg beter maken.

Thema Vrijwillige inzet

De gemeente probeert een realistische verwachting te hebben van de zelfredzaamheid en inzet van burgers, ook ten aanzien van vrijwilligerswerk. Wat u betreft zijn die verwachtingen (nog) te hoog gespannen. Er wordt naar uw idee veel en soms te veel bij de burger neergelegd. U adviseert de gemeente om vrijwilligers inclusief ervaringsdeskundigen te ondersteunen en faciliteren, bijvoorbeeld door hun deskundigheid (mee) te versterken. Dit gebeurt al, niet alleen door de gemeente, maar ook door volwassen initiatieven die bestaan uit samenwerking tussen professionele partners, ervaringsdeskundigen en vrijwilligers zoals "De week van de Psychiatrie" of de inspanningen om van Delft een dementievriendelijke gemeente te maken.

Tenslotte adviseert u om de vrijwillige inzet van burgers conform de Staat van Delft realistisch te kwantificeren. We zijn van mening dat de wijze waarop we dit meten in de Omnibus enquête geen onrealistische verwachtingen hoeft te wekken, mits het helder is wat we hieronder verstaan. Vrijwillige inzet gaat over meedoen aan activiteiten en over actief iets doen om de buurt te verbeteren, waaronder het melden van een klacht. We zullen deze definitie in het vervolg nog wat nadrukkelijker onder de aandacht brengen.

Datum
31-10-2017
Ons kenmerk
3147345

Wij gaan er van uit dat we met deze brief de kanttekeningen en suggesties in uw advies voldoende hebben beantwoord.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Delft,

, burgemeester

drs. R.M. de Prez i.b.

, secretaris

drs. T.W. Andriessen i.s.